

Josef Čechal

TRNUTÍ

Vzpomínka JOSEF ČECHAL

Pani Ludovile Jančové

TRNUTÍ

(výbor z básní)

TRINITAS

Přímluva k udivenému

Někdy si něco napíšu –
takový malý nápad
aby mi nezapad –
jsem zapomnětlivý
A aby se mi to snadněji četlo
píšu to pod sebe
v kratších řádcích
Ať to nikoho nemýlí
a nelituje tu kapičku
inkoustu
vždyť po ní odplouvá
z mého srdce
stesk

Ještě naživu

Tiše ve mně vzlyká
jakési minulé štěstí
zapomenutých už dnů
zatímco bez hlesu
všemu se usmívá
přítomná bolest . . .
Výsledná něha
má podobu
svírání
z něhož není úniku
A tak jsem snad přece jen ještě naživu
viď, kateřinko – listopadko !
Ty jsi na tom
také tak
když tě položili na hrob

Zlá chvíle

Olověná zátěž marnosti
stahuje ke dnu
Hlavu v dlaních
propadám se
do hořkosti

Kdybych aspoň neměl oči

Ale takto
stoupá ve mně
lítost marnosti
až k pláči

Stýskání

Toužím po slovu
chlebu dozlatova
slovu hudbě
co laská a utěšuje
ale také vybuchuje
znenadání v nás
aby osvobozovalo
od nás samých –
světlu
co kleslí cestu
životu
a nese nás
tu tíhu k neunesení
Najít takové slovo
v sobě

Naděje stromu

Strom
odstrojený
v listopadu
a tak sám
že i pěnkava se bojí sednout . . .
Co zbývá člověku
když poztrácel
co se dalo
než malá naděje
stromu
na podzim?

Nenálada

Noc –
vítr v zahradách
a v duši tesknice . . .
Proč ničemu nerozumím?
Proč chodím jako proměněnec stále?
A čekám
dnes jako včera
měsíce
roky
bolestně čekám
že zítra
zítra už
bude tomu konec
a já se probudím
a budu jiný
docela jiný
radostný
jiný
a staré bídě uteču
a všechno bude jiné . . .
Ale může člověk utéci před sebou?

Mlhy

Stanuly v ustrnutí
a slastně přemýšlejí
ty stromy v podzimu
tam u nás
Snad vracejí se
pořád jen k jednomu
a pochopit nemohou
tak jako já . . .
Všechno je bolestné
až k radosti –
anebo snad i obráceně? –
Co já vím?
Jen mlhy jdou
a ztápějí všechno
aby nebylo vidět tolik
naše ztráty . . .

Bolest

Bolest – přítelkyně
ta věrná
vrací se pokaždé znova
čekána – nečekána
a usedá tiše
k nám
Ostatní všechno
nás opouští tak snadno
jen ona vytrvává
věrná
a na nic se neptá
Co také?
K čemu slova mezi přáteli?! . . .

Vzpomínka

Paní Ludmile Jandové

Šel jsem kolem té zahrádky
s jedinou poslední růží
Nemohl jsem ji neslyšet
Dohořívala
tichým plamenem
v stmívání mlh
A nad ní
kroužili nehlučně
bílí holubi
kteří mizeli
a vraceli se v nových kruzích
stesknující
tu pokornou krajinu
do podoby duše

Tesknoto v nás
jež vracíš se tak vytrvale
a zastavuješ se
v trnutí vděčnosti
nad kouskem krásy!
Jen díky tobě
že bolíš
pomáháš
uchovávat nám
ty darované obrazy
skrytých útěch
s příslibem věčnosti

První snůh

Padá noc
a padá snůh
Padá také
do očí něha
neboť obojí
je tak soucitné
k trhlinám
a všem rozpornostem
v krajině
která tichne
pod sněhem a nocí
v mírnosti beráncí
smířena se vším . . .

Také jsem otevřel
sem tam
nějakou trhlinu
a pokazil
nerad a nechtě
pokazil mnoho . . .

Maličká útěcha vábí teď
myslet
jak čas
ten co hojí a zapomíná
zakryl snad už milosrdně
leccos z toho –

Však ve mně
všechny ty trhliny
žijí dále
otevřeny krutě dovnitř
a bolavě stále
ať padá snůh
ať noci jdou
a minou

Noc po Třech králích

Bílé ticho sršivě narůstá
s jinovatkou
a nocí
Nikde nikdo
Jen bílé stromy
rozdělily s něžnou výrazností prostor
k slavnosti smíření
a důkuvzdání za všechno
Bílé zdi domů
zatím oddaně a v důvěrné mlčenlivosti
stojí kolem spících lidí
kteří jsou v této chvíli
méně přítomní
než mrtví ve svých komůrkách
jejichž láska
prostupuje najednou vším –
Copak je možné
aby zůstaly jen kosti?
A ještě i ty nyní
s jemným třeskotem jíní
zní
když nevědomky
jdeš přes hroby dávno zapomenutých . . .
Tak doběla horoucně a čistě
budu brzy
milovat i já

Zasněžený hřbitov

Spí pod sněhem
v brázdách hrobů –
pole odpočívající
přeorané bolestí
připravené
pro budoucí sklizeň
svaté pole
Ani to se přece neorá
jen tak pro nic
A že by jejich utrpení
mohlo být
bez smyslu?

Ach požehnaný podzime
setbo slz
jež čekají
na nás
Buď pozdraveno
jaro naše
v tobě!

Než

Než oči zavru
než usnu tím dlouhým snem
než znaven sklesnu
v tu temnou zem

Ještě bych zachytit se chtěl
několika známých tváří
s očima s malou září
porozumění
a leskem stesku v nich

Ještě bych dotknout se tiše měl
těch rukou pokorných
co zůstaly s námi
až do konce
a snad
jednou
utrhnou
a na hrob položí
několik slziček
Panny Marie

Hořící keř

Vždycky jsem myslel
že to byl zcela ojedinělý případ
staré dost zvláštní vyprávění
že už nikomu se tak nemůže stát
že klidně můžeme popásat stáda svých vrtošivých

na pouštích, které jsme sami kolem sebe vytvořili
bez obav, že by se k nám ozval odněkud hlas
jiný, než z našich tranzistorů
vždyť T E N, který mluvíval
je dávno pryč mrtev
aby mohl zavolat člověka
jeho jménem –
A tak ničemu jinému nevěnuješ pozornost
než sobě
Ale jednoho dne
v netěsnícím špinavém umyvadle
odkapává v zoufale pravidelných kapkách voda
jako by tam dali počítadlo posledních výdechů
Ale ani proudy vod
nemohou už uhasit
ten plamen
který náhle a nečekaně vzplál
tak oslnivě blízko
v keři našeho vlastního těla
a hoří vytrvale

neuhasitelným plamenem . . .

A já se zděsil

a zakrývám si tvář

a nemohu neslyšet

ten H L A S

který volá

ke mně –

Kam mě to posíláš

Ty, který jsi

mne, který nebyl

a být nemusím?

Co chceš?

Vždyť jsem jen člověk –

Bože můj!

Touha

Z úzkosti klínu

v úzkost hrobu –

dvě danosti

odkud kam

a uprostřed

náš život

sevřený k neúniku

nikam –

třetí danost

To jsme my . . .

Z úzkosti lůna zrozeni

temnou prazkušností

počáteční úzkostí

poznamenáni

jednou pro vždy

úzkostí k smrti žijeme

úzkostí k životu umíráme

úzkost našeho srdce

prostupuje vším

Moci se tak vymanit

z tohoto sevření! . . .

Jenže život

nesmí

zlacinět

Je tolik míst, která žalují . . .

zůstaly jen zdi
trčící vyčítající
poničené
a ten stesk kolem nich
to pusto a prázdno
A byly kdysi plné života
zněly zpěvem a modlitbou
anebo jen lidským smíchem
někomu v nich bylo dobře
trpělo a umíralo se v nich
než přišel krutý den
a někdo hodil smolnou louč do krovů
anebo jen lhostejnost těch potom
začala své dílo

Teď už je to jen holý kámen
někde zachované ostění
nebo náznak okna stejně marného
Houština křovisk
ámaje tu vlhkou bídu
opuch a kopřiva drží stráž –

Nejvíce je mi líto kostelů
opuštěných hřbitovů kolem

Bože můj
nad srdci zpustošenými
a ponechanými sobě
se ustrň a smiluj!

Vždyť jsou to jen zvířata

Řeknou, že jsem přecitlivělý
a vlastně pokrytec
když jinak uznávám zásady racionální výživy
že to jinak nejde
má-li lidstvo žít
ale já přesto
tak často
myslím
na utrpení zvířat
tu výkupnou cenu
za rozvoj civilizace
založené na proteinech
A tak je mi vždy hořko
když se blíží svátky
umožňované hromadným zabíjením
tolika tvorů

Marně se utěšuji
že by beze smyslu žili
že žijí jen pro tu chvíli
která musí přijít a přijde pro každého
že potom – za chvíli – už nic nevědí
i kdyby to před tím bylo sebehroznější
nic už necítí
že srážka dopadající na jejich hlavy
je milost
že nevědí, co je smrt

Všecko, co čeká na ránu, která srazí
všecko, co čeká na nůž otvírající cestu krvi
čeká v úzkosti a bolesti
a na tu myslím
na její smysl
který bych chtěl pro sebe objevit a znát
Králíci nesení za zadní běhy, až se zklidní
udivená telátka visící najednou hlavou dolů
tisíce kuřat na běžících porážkových linkách
desetitisíce vánočních kaprů vydaných napospas
kdekomu
a denně nová a nová stáda zaplňující ohrady jatek
s pachem krve

všechno, co jde smrti vstříc
s nezakrytýma očima –
neobviňuje nás
posledním úděsem, v němž ztrnou jejich oči
z tolika zbytečných hrubostí a necitelnosti
z našeho dravého sobectví
a z naší nevděčnosti?

Ovšem jen žádnou sentimentalitu
to bychom daleko nebyli došli od jeskyň pračlověka
I to vím
ale když se mi pořád vrací
třebas vzpomínka z dětství

na oči Lupiny
tak strašně smutné oči krásné hrdé kobylinky
tak hrdé, že nesnesla nikdy žádného jezdce
ale strhali ji v kládách za polomu
(dalo se na tom tolik vydělat!)
a ona umírala několik dní
v zoufalých stenech tak podobných lidským
s očima bolestně hledajícíma pomoc
u každého, kdo se přicházel podívat
že pak v hrůze běželi pro kohosi odhodlaného
a ten přišel
se sekýrou a nožem . . .
Znovu se mi stále vtírá myšlenka na starého našeho
psa
rozdrceného řidičem, který nezastavil, i když mohl
na jeho oči rozšiřované přílivy bolesti
na těch posledních deset minut
tak strašně dlouhých
pro nás i pro něho
A je mi tak těžko ještě dnes
pro zatoulanou lišku
kterou probodali vidlemi
až ve štítě stodoly
protože jinak by na ni nebyli dosáhli
když už nemohla jinam
a taky se jí báli . . .

Proč to je tak a ne jinak
proč většina všeho živého
umírá tak krutou násilnou smrtí?
Proč to tak musí být?
M u s í ? – to pořád nemohu pochopit
a je mi hořko
přípomínkou svátků
i jinak

Jsou lidé kolem nás

Spěchající lhostejnost
může mít podobu vědoucí soustředěnosti
již nic nezadrží
jenže
jistota nejbližšího cíle
vydrží často sotva jen ke dveřím
a jak se zavrou
sklíčení člověčenstvím svým
usedáme těžce
na nejbližší židli
nemohouce dál
anebo přecházíme jen sklesle
od okna k oknu
a díváme se
že kolem chodí lidé
jakoby jim nikomu nic nebylo
jakoby každý z nich věděl co chce
jakoby každý si byl jist
že dosáhne svého

Jsou lidé kolem nás
a je smutno z nich
Tvář vedle tváře
a z každé možno číst
ne vždy z veselého slabikáře
obíš jako z nejsmutnějších knih

Z neklidu jejich očí
ze stínů kolem řas
z vratkosti jejich cest
ze všech sebejistých gest
ze spleti tolika sebeklamů
jde smutek
mží stesk

Dnes jsou –
a co to jen je v nich?
nadšení? radost? smích?
nebo jen zaujati zcela sebou
chladnými propočty, které zebou
plni svých cílů
setrvačností
jdou
A zítra? pozítří? –
co všechno rozjitří
co všechno zraní!
A zůstává jako vždy
jen úzkost
člověčenství
Jen aby to nebolelo
jen aby nebylo vidět
že jsme schouleni do sebe jako jiní
jen aby jiní neviděli

že jsme jako všichni –
bolavý člověk
který zemře

Čas úzkosti

Slyším své vlastní srdce
rozeběhlé
kamsi
zúzkostnělé
ve zlé chvíli
jako když se tlouklo
jen na jednu stranu
zvonu
na poplach . . .

Vím najednou
že mám srdce

Ale to buďte rád
řekli mi
Je tolik lidí
že to neví
Nechce o srdci
vědět
To je pak zlé
a čas
pro úzkost

MALÉ CESTY K NADĚJI

Někdy vprostřed února

Je zase o hodinu a kousek více
a je to znát
už za světla se strojím
a dá se přece jen lehčeji vstát
i když se nechce
Ta trocha přísvitu
předjaří
ráno v oknech
zničehonic
otevře
něco jako naději
a je to taková malá radost
v nás
jako když se zlehka zatočí hlava
a je chvilku dobře
nebo si myslíme
že by mohlo být
taková malá touha
aby světlo už zůstalo
a okna se dala otevřít
aspoň napůl . . .
Ale přísvit brzo nepozorovaně zmizí
vleče se podkalený den
a všechno je zase cizí
snad o něco lítostnější jen
když vlhká černá tajících ulic

ulpívá i jinde
než na nohou

Ani by nemusela být v dohledu
popelční středa
a je pořád dost
co skličuje
Úzkost lidského času
tak krátkého
vratkého
hořkost a bezradnost
bezútěšnost
všeho
vrací se
jako nezničitelná vlna
a zaplavuje nás
někdy až po srdce
Čemu v tom rozumíme?
Cožpak nepadáme do země
vždycky asi dříve
než co pochopíme?
Teď jsi tu
a za dvě hodiny
můžeš být
na prkně
A nic se nepohne

nic se nezmění
Dál přeprchá šedivý den
a ty s čelem na skle
díváš se ven
a místo slunce
stoupá vzhůru po obloze
jen hořká netrpělivost
srdce . . .

Od zítřka za týden
je popelční středa
ale popelec
máš vtíštěn
na čele
už dnes
i když nechceš

První dny k jaru

Začazené sklo mlh
zdůvěřňuje slunce
patrnější dnes
než včera
Ale přímrazky zůstávají
a země je pořád na kost
i když křičí
hlasy kdekterých ptáků
v keřích za poledne . . .
Chce se mi také křičet
více než oni
více než ona
tvrdá zubožená
plná bolesti
a touhy
Prokřičet se k radosti
vykřičet do světa úzkost
vykřičet naději
Chtěl bych něco říci
co je plné významu
aby se všichni zastavili
a pochopili
že je třeba začít znovu
že takhle naprázdno už nelze
Ale slova
přímrazky bezmoci

zůstávají příšláplá
kdesi na dně duše
pořád tak ztrnulé
bezradné a tesknící . . .
A tak se jen dívám
jen bolestně jsem
a trvám
s tím němým pohledem vzhůru
jak čekající země
plná důvěry
a příslibu
ptačího zpěvu
Ale je možné
aby tento pohled byl zklamán? –

Nedělní večer v postní době

Jdou lidé křížové cesty
jdou do prázdných ulic
(Ti za ztaženými okny
se většinou vrátili z Golgoty už dřív
a každý má své zájmy
život je pohyb
a není možno zastavit se u každé epizody
má-li člověk stihnout
aspoň něco ze svého prvního nebo druhého

programu
Ostatně kámen na hrobě je už opatřen pečeti
(tak co?)

Předjarním večerem
prostupuje chlad
ale kupodivu nesahá už do srdce
jen upozorňuje, že cosi ještě není . . .
A jak potemňuje obloha
zjasňuje se čistota všech jarních okru
pílných ploch domů
špinavých zimních šedí
do takové svátečnosti
dojaté účasti
se se to mění v píseň
když se zastavíš
Ale je to jen tlumený vroucí doprovod

pro jednu sólovou flétnu
podbarvení jedné kosí píšťalky
tak jasné
že chvěje nejen jasany, z jejichž výše zní
ale vším
A je to píseň vítěze před vítězstvím
a je to přesně ta ztichlá chvíle před vzkříšením
které se co nevidět uskuteční

Ta tichost
a vroucnost
a vlahost
a radost
to o čem srdce v hloubi ví a sní
Hrob ve skále se otevře
a život zjeví se
v kráse a úžase
Co k tomu dodat, když srdce zpívá stejně spolu? –
Snad
jasany že mám rád
Jejich kresba
suchá jehla na připravené desce večerního nebe
je tak jemně přesná
že sedící kos – ten tmavý bod
přidělaný dodatečně nakvap na vrcholu jednoho
z nich

by volal do toho čistého prostoru
i kdyby nezněla jeho fléna
tak povzbudivě . . .

Jasany miluji
protože musely tolik přetrpět
než zpokornila jejich hladká hrdá ztepilost
která ví svoje –

Co na tom, že se probudí až nejpozději?
Poučeny všemi ledovými i meziledovými dobami
ví, že holomrazy přejdou

vichřice přeletí
ze všech sněhů zůstane jen vláha
ale kořeny v hlubinách mohou čekat
a dočkají se
a ve svůj čas zajásají do zelené výše . . .

Může-li se uchytit palma mezi kameny, nevím
ale jasany to dovedou
a já je vidím u toho hrobu ve skále vždy stát
jsou holé bez listí –
a mám je rád

Vzpomínka na Jana Čepa

Pavlu Herynkovi

Velikonoční jitra mého dětství
se mi vrací
a já bych jím chtěl ještě jednou jít
přeskočit potok
a vystoupnou vodu
přivonět k hořkým vrbovým prutům
a cítit vlhkost trávníku
dosud trochu ztuhlého
Ale především
k nenasycení
a v okouzlení
vidět svět v úžasu
jitřní svěžesti
jak křišťálovým vduchem
jde jiskřivá vlna radosti
a zatímco ustupuje lehounké mrazení
zvedá se slunce
a skřívání zpěv
a všechno prostupuje
spěch pramenů
a sláva života
a chce se žít

Byl omylem náš první pohled
probouzející lásku
naše víra v čistotu?

Starý hřbitov

Tolikrát překopán
za těch dlouhých sedm osm staletí
nebo i více
tolik jich přijal
že se už ani neví
kdo v čím hrobě to spí
kdo mu tu hnědou
drolivou hlínu
nakypřil
aby byla lehčí
aby se mu v ní dobře spalo

Rozseti kolem starého kostela
do stráně proti východu
aby jim prvním
zvěstovalo vždy znovu slunce
že se už dní
tak tu teď všichni spoluzní
při každém klekání
tak na ně přechází chvění varhan
a doléhají občas kroky
směřující ostatně vždycky jen tam
za nimi

Ani po smrti
nebylo pro ně často dost místa
i s tím pro ně šetřili

tak jsou ty staré hroby natěsnané na sebe
rozházené porůznu
jak se to právě hodilo nebo namanulo
Ještě i teď
nutili je zakusovat se do sebe
a uskovňovat
jak se pořád uskovňovali
jak tomu byli zvyklí

Jen jedno nezvyklé
po čase přišlo k nim
to když do té hloubky tam za každým
sestoupilo vlášení lip
a dotklo se
tou něžností
v životě nepoznanou
nebo jen tak málo, aby se stýskalo
něžností
na kterou stonali a umřeli
tu poznávají a přijímají
až teprve teď
Snad proto ty lípy tak voní a zpívají

Někdy cestou

Jdu
ale necítím jen radost
a volně srdce bít
je v tom i bolest
a muka
a žádný klid
moci se dívat
a divit
jít
mezi známými kulisami
dávné krajiny
a říkat si
Tolik jich před tebou šlo
právě i tudy
ke svému hrobu
tolik se jich dívalo
jako dnes ty
a viděli
víc a líp
Co bys mohl ještě
ty najít
neobjeveného?

Pravěké jeviště zůstává stejné
jen kulisy proměňuje čas
a noví a noví herci přicházejí

a odejdou zas
ale hra pokračuje pořád dál –
Jak dávno již
jak dlouho ještě?
Co všechno v tu zemi lidé vepsali
co nesmyjí nikdy žádné deště
co přetrvává věky . . .

Dovést tak rozluštit a přečíst
ten starý nečitelný rukopis
to záhadné neviditelné písmo! –
Snad právě na tomto místě
kdosi dávno zaplakal
třeba jen dítě, když rozsypalo maliny
padl pod někým snad kuň
začala hádka
někoho mučili
tekla krev
někdo už nemohl dál
a snad tu kdysi začala i láska
někdo miloval a někdo krutě ublížil
někdo tu naposledy vydechl
a někdo naopak začal doufat
někomu se tu duše rozhořela
snem . . .

Celá krajina je plná
všech minulých dějů
smíchu i slz
proher a touhy
zrady a lásky
nadějí a omylů
krutosti
poskvrněna
zlem . . .
A nic se neztrácí
všechno zůstává
a my nevědomky vstupujem
v skrytá záření
všech těchto tajemství
a někdy nezasloužené
a někdy nešetrné
je shrnujem
do svých životů a cest

Rozšlapáváme
stopy dávných událostí
a překrýváme je doteky svých činů
jen zřídka co očišťujeme
a za námi zůstává
tak jako kdysi za jinými
slabošství a lhostejnost

tvrdost jež zranila
zmarněné možnosti dobra
chybná rozhodnutí
uvolněné kamínky možných lavin
spousta selhání
tolik temných skvrn
a jen někdy mezi tím
jakoby nedopatřením
trocha lásky
snad . . .

A pak se dívíme
kde se v nás bere
tolik prázdnoty
a nepokoje
proč
přibývá smutku
a některá místa
se časem mění
v takovou cizotu

Ale odkud v tom všem
vždy znovu k nám proniká
ta nevýslovná líbeznost a něha?
Komu to dlužíme
kdo před námi šel
a díval se
a takovou láskou?

Jeden z návratů do dětství

Nemyslete - říkal mi jako novinu
než se vykope hrob
musíte párkrát setřít čelo
to není jen tak
Ale to já věděl už dávno
ještě když země byla pro mne zemí živých
bez hrobů
snad od toho dne někdy koncem jara
kdy mě otec vzal sebou
při kopání písku
na přístavbu světnice
která mi pak byla tolik milá
protože to byl písek
z nejkrásnějšího úvozu
mého dětství

Ta naše země!
Jakou tíhou nás poznamenává a tiskne k sobě!
Zvedneš kámen
a musíš zatajit dech
a zatnout zuby
abys jej kus cesty vynesl
A bylo jich pořád tolik
stále znovu vyorávaných!
Ať se začalo kopat kdekoliv
bylo to vždycky brzo na kámen

někdy sice zvětralý
jako to otcovo ložisko písku
ve stěně mého úvozu
ale hlouběji byl jen a jen kámen
tvrdá rula, slepenec a svor
takže v mých prvních představách
byly základy světa tak přepevné
až to tvořilo jistotu
mého dětství
a důvěru v tento svět.

Kdo asi z těch před námi
prokopával ten můj hluboký úvoz
protínající pole
jako jedna z čar kříže
když se dělával
na bochníku chleba
při pečení?
Kdo z našich se to dostal až na skálu
kterou pak ohladila
smekající se a skřípějící kola
všech fasuňků a žebříňáků
a vryla do ní ty dvě zřetelné koleje
stále znovu zanášené za dešťů
jemným pískem
tak příjemným bosým nohám dítěte

když hřál červenec nebo žhnul srpen
a vysoké břehy úvozu
byly plné modrých zvonků
slziček, pupav a třezalky
která hořce dýchala do sladkosti mateřidoušky

Byl tu domov čmeláků
cvrčků a lučních kobylek
které vyskakovaly z borůvčí a brusnicí
když v něm mizel kovový slepýš
kterého jsem se vždycky trochu bál
a s nímž jsem se přesto dělil o tu mez
stejně rád
jako se spoustou drobných motýlků
modrooček
Nikdy jsem tu nebyl sám
a nikdy se mi nechtělo jít domů
když zvonili poledne nebo klekání
ale musil jsem
aby nebylo zle
Běžel jsem potom
pěšinou vyšlapanou nahoře nad úvozem
uprostřed hladivých metlic
a ta hlinitá vlídnost pěšiny
a její hřejivost
i se všemi drobnými kamínky

mi zůstala v chodidlech dodnes
a zůstává v srdci napořád

Něžná drsnost –
nebo snad drsná něžnost? –
ten sladce hořký dech země
a nade vším slunce a zvon
to je krajina mého dětství
má jistota
Tak ji mám v očích
v konečcích prstů
tak jsem ji laskal
a ona mne
a zůstává mi
a zůstane
i když můj úvoz
před časem zavezli hlínou a kdečím

Vzali ho čmelákům a modroočkům
mravencům a slepýšům
vzali ho tolika budoucím
žasnoucím očím
ale mně zůstává
a hřeji se na něm dál
jak chci

Den v srpnu jako jiný

Trýzeň mnohosti a nepřehlednosti
pokračuje
překrývána pohyby poslepu
stejně jako navyklými úsměvy nemohoucnosti
zatímco přes cestu přebíhá lasička nespokojenosti
a nepříjemnost je k čekání
na každou chvíli
Vždycky nás může ještě něco zaskočit
a na všechno nestačí čas ani síly
To je ten náš den vezdejší
okoralý tvrdý chléb
naše denodenní – –
V samotném středu jeho dění
se cosi stále chvěje
a bolí v nás . . .

Díky však, veliký dík
v tom všem za ztichlou chvíli navečer
kdy ztrnou ploty bez stínu
zastaví se stromy
vylidní prostor
a začnou se pokorně vrstvit
zjednodušené sjednocující barvy
luk a polí
lesa a obzoru
jednotlivých domů

a našedlé oblohy
do čisté přehlednosti a blízkosti
zatímco srpnové cvrčení ze všech stran
přesypává čas

V tom zklidňujícím zastavení
i když se nikde nehne ani lístek
ustavičně ještě něco výrazněji zní –
zřetelně šumí nade vším
všudypřítomný a nezadržitelný proud

Je v nás a z nás? Proud vlastní krve jen?
Anebo mimo nás? Proudí kamsi ven
věčná řeka tekoucích atomů –
neodstranitelný šum
doprovod života?
Nebo snad jen vysokým trvalým tónem
se ohlašuje začínající hluchota?
A co když to je samo staré Pavlovo:
Jde tvorstvem jeden vzdech
až posavad a všechno spolu sténá –
které se tu zhmotňuje?

Zvučící ladička prý rozezvučí zvon
Přešlo snad naše chvění
přešla naše bolest každodenní
v takový tichý večer
na vesmír kolem nás? – – – –

Každodenní návrat

Malá branka
jak u tolika jiných domů
s cípečkem zahrádky vpředu
hlohy a bezy zarostlá –
Klika se známě poddává ruce
popaměti otevřeš a vejdeš
dnes jako včera
a víš že stejně budeš smět
i zítra
Jen se trochu musíš vždy sklonit
pod keři na pěšině
ale tak je to nejpravdivější
a jen v pokoře lze vcházet
s vědomím daru
Neboť
co je většího
než mít ke komu přicházet
mít
někde
d o m a

Nad psacím strojem

Radí se drobná písmena
cestičky rovných řádků
etizky jemných řápiček
nalé plaché myšky
terá na chvíli vyběhla
e svého úkrytu
na nejbližší sněžné plošce
matena pobíhá
neví kudy kam
le při tom je přece jen
rochu šťastná

Drobounká písmena –
přibývající řádky
ryfukávaných slov
provazce vět
drobounké černé šlápoty
nepokojné myšky
našeho srdce
zůstávají za námi
a prozrazují nás –
svědectví
že jsme žili
kudy jsme to šli
a bloudili

Maličká znamení
lidského srdce –
Bude jim zítra
ještě někdo rozumět
když nám dnes
jsou už něčím cizím
když už jsme zase kdesi jinde? –
Ale byli jsme zde
i když se to nechce věřit
a někdy nám bylo
i dobře

Čemu říkám báseň

– Ten leden!

Bože, ta zima

konce nemá

snad nás umoří!

– Ale jděte!

Vždyť už prodávají

semínka

Nevším jste si?

leden 1977

TRNUTÍ

PROSEČ